

SAZLI-SÖZLÜ BİR DÜNYANIN RƏNGLƏRİ

(AŞIQ ŞAHSOLTAN - 70)

Ağlım kəsəndən, özümü qanandan rəhmətlik atalı-ğımın sayəsində saz və söz vurğunu olmuşam. Saz görəndə içim içimdən keçib. Aşığa, şairə könül vermişəm həmişə...

2015-ci ildə, xoş günlərin birində dayım oğlu dedi ki, bir aşıqla dost olmuşam. İstəyirsənsə, səni də onunla tanış edim. Dedim, niyə istəməyim ki...

Aşıqla bir neçə dəfə telefonla əlaqə saxlayıb söhbət etdik. Nəhayət, ad günündə dayım oğluna dedim ki, aşığı da götürüb axşam bizə gəlin. Elə də oldu... Həmin axşamı aşıqla üz-üzə görüşüb doyunca söhbət etdik. Aşığın sazının, sözünün seyrinə düşdük. Elə o gündən bu günə aşıqla aramızda yaxın dostluq əlaqəsi yarandı və bu gün də o səmimi münasibətimiz davam etməkdədir.

Bəs bu aşıq kimdir?

Bu dostum saz-söz sahiblərindən çoxlarının yaxından tanıdığı Aşıq Şahsoltan Bəkirovdur. Aşıq respublikamızın axarlı-baxarlı bölgələrindən olan Ucar rayonunun Bərgüşad kəndində dünyaya göz açıb. Cəmi səkkizillik təhsil alıb. Di gəl ki, ağı söz kəsəndən aşıq sənətinə qarşı böyük məhəbbət bəsləyib. Saz-söz aşığı olub. Heç bir ustadı olmasa da, haqqdan vergisini alıb. Qədim tarixə malik olan aşıq ədəbiyyatımıza olan sevgisinin sayəsində Qurbani, Abbas Tufarqanlı, Xəstə Qasım, Dədə Ələsgər kimi sənətkarlarımızın yaradıcılığını sevə-sevə öyrənib. O, ustadlardan mənəvi güc alaraq, qəlbində çətinə sığınması şeir-sənət işığı yandıra bilən bir sənətkara çevrilib. Şirvan mahalında Aşıq Kərəm kimi tanınıb. Yüksək təhsilinin və savadının olmamasına baxmayaraq, bu el aşığının, el sənətkarının çaldığı hər bir havacatı, İlahi verən qüdrətin, ilhamın sayəsində yazdığı hər bir şeiri dinlədikcə bütün saz-söz aşıqları kimi, mən də daxilimdən axıb gələn şirin duyğuların axınında axmaya bilmirəm.

Şirvan aşıq məktəbinin layiqli davamçılarından olan Aşıq Şahsoltanın qələmindən süzülüb gələn qoşmaları, gəraylıları, bayatıları, təcnişləri, cıqalı təcnişləri, müxəmməsləri, dodaqdeyməzləri, qıfıləndləri oxuduqca bu aşıq-şairin poetik dünyası önündə heyrət etməyə bilmirsən.

Coşqun bir dəryayam, coşqun bir çayam,

Yanar bir günəşəm, ulduzam, ayam.

Haqqın dərgahından gələn bir payam,

Təbibəm, loğmanam, naşı deyiləm. - deyən sənətkarın

sözlərində nə qədər həqiqət vardır. O, çaldığı hansısa bir havacat, yazdığı hər hansı bir şeiriylə kö-nülləri anındaca fəth etməyi bacarır. Onun könül çırpıntılarının sədasına qulaq asdıqca aşığın ilhamının seyrindən nə qədər çalışsan da çıxıb bilmirsən.

Yenə də dil açıb aşığın sazı,

Çalıb oxumağa xoşdur avazı.

Həsrətin çəkdiyim bu gözəl yazı,

Görmək istəyirsən, bizim kəndə gəl.

Lalələr qızartmış al yanağını,

Gül-çiçək bəzəmiş baxça-bağını.

Bu gözəl dövrənin gözəl çağını,

Görmək istəyirsən, bizim kəndə gəl.

Bu el aşığının, el şairinin şeirlərinin daxili bölgüsünə, qafiyə sistemində, təşbəhlərinə, mübaligələrinə dərinləndirən nəzər yetirdikdə inana bilmirsən ki, bu sənətkarın cəmi səkkizillik təhsili vardır. Bu şeirlərdəki dolğunluq, mövzu rəngarəngliyi "Xudadan almışam əqli-kamalı" - deyən aşıq-şairin qələminin gücünün mənzərəsini gözlərimiz önündə daha da parlaq canlandırır.

*Yaman gündə öz elinin halına
Yanan bilər, yanmayana nə fayda.
Vətən nədir, həsrətindən saralıb
Solan bilər, solmayana nə fayda.*

*...Ustadından kamilliyin dərslərini
Alan bilər, almayana nə fayda.*

Aşıq Şahsultanın şeirlərinin dərinliyinə vardığca, incələdikcə görürsən ki, aşığın qəlbi ən ali insani duyğulara bələnib. Onun şeirlərində Vətənə sevgi, torpağa məhəbbət, yurd yerinə bağlılıq hissləri daha bariz şəkildə çalarlanıbdı.

*Şahsoltan hər kəsdən götürməz minnət,
Sözlərim sizlərə olsun vəsiyyə. Vətəni qorumaq şöhrətdir, şöhrət,
Onun sərhəddini qur, Vətən oğlu.*

Bütün ustad sənətkarlarımızda olduğu kimi, aşığın da şeirlərində dağlar mövzusu öz bədii həllini yüksək səviyyədə tapmışdır.

*Hər budaqdan bir gül dərəm,
Gözəllərə çələng hörəm.
Dönüb Məcnun, Yanıq Kərəm
Olam dağlarda, dağlarda.*

*Bu yerin havası tamam başqadı,
Gözəllik aləmi hər qarışdadı.
Aran gözəlliyi yazda, qışdadı,
Yayda mehman olum mən bu dağlara.*

Vətən torpaqlarının beşdən birinin param-parça edilməsi, qarı düşmənin tərəfindən işğal edilməsi, yağmalanması, Şuşanın, Laçının yağı əsarətində qalması, Xocalı qətliamı kimi ağrıları aşığın da yaradıcılığına öz təsirini göstərir, hər addımbaşı sinəsini göynədir.

*Mən aşıq qala-qala,
Yurd getdi qala-qala.
Vətəndən qaçqın oldum,
Vətəndə qala-qala.*

*Mən aşıq ağı gəlir,
Dolanır dağı gəlir.
Çağırın igidləri
Yurduma yağı gəlir.*

Vətən torpağının ağrılarına yanan, sinəsi pöşəm-pöşəm olan şair yeri gəldikcə bu torpağın gözəlliklərindən şövqlə söz açmağı, ilhamla coşmağı bacarır.

*Arı şirə çəkir, becə bal dadır,
Dedin: tək şirinlik bircə baldadır?
Dedim: sənin ləblərin də bal dadır,
Təzə qönçə açdı gülüb al dodaq.*

Aşıq şeirimizin müxtəlif formalarında yazıb-yaradan bu el sənətkarı həm el toylarında çaldığı havacatlarla, həm də yazdığı şeirləri ilə yaşının bu yetkin çağında da - yetmişin astanasında durmasına baxmayaraq, yenə də ilhamı gündən-günə çağlamada, şövq ilə yazıb yaratmaqdadır.

*Bu haqq yolu hər ümmana gərəkdi,
Köçüb gedən ol mehmana gərəkdi.
Hər bir kəsə neçə xana gərəkdi.
Biləcəkdir yerinin az vədəsində.*

*Bərşadlı Şahsoltan özü fanidi,
Dünyanın söhbəti, sözü fanidi.
Demə tərzinin gözü fanidi,
Haqq özü quracaq öz vədəsində.*

Aşıq dostum Şahsoltan arada mənə də bir şeir həsr edib. Fərsətdən istifadə edib "Taliboğlu" adlı həmin şeiri də nəzərinizə çatdırıram.

*Əzəldən vurğunsan qönçə-güllərə,
Bəzəyib bağını gül, Taliboğlu.
Şairsən, sözlərin düşüb dillərə,
Sənə qiymət verir el, Taliboğlu.*

*Hər şerin gözəldi güllü bahar tək,
Bulaqda çağlayıb coşan sular tək...
Qəlblərə yol tapan xoş arzular tək,
Sözündə Hikmətin bal, Taliboğlu.*

*Hər kəlməndə min bir mənə tapıbsan,
Sözü-sözün xirdarına satıbsan.
Yaza-yaza altmış yaşa çatıbsan
Yüz yaşı da yola sal, Taliboğlu.*

*Şahsoltanam, çox dostları görmüşəm,
Gülüstanı, boran-qarı görmüşəm.
Səndə əsl etibarı görmüşəm,
Salmısan qəlbimə yol, Taliboğlu.*

Bu dostuma - Aşıq Şahsoltana bundan sonra da yeni-yeni yaradıcılıq uğurları diləyirəm.

Əziz dost, sazlı-sözlü bu könül dünyanı bütün rəngləri ilə birgə, qoy, səni daha xoş sabahlara aparsın.

*Ələsgər Taliboğlu
Şair, publisist, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin
üzvü, Məmməd Araz mükafatı laureatı
09.03.2019.*